

«Әйтеке би көсалалы колледжі» МКҚК

Бекітемін
«Әйтеке би көсалалы
колледжі» МКҚК-нің директоры
Жиенқожаев М.С.

«15 05 2024 жыл

Корпоративтік әдеп және мінез-құлық кодексі

1. Жалпы ережелер

«Әйтеке би көпсалалы колледжі» МКҚК-ның (бұдан әрі - Колледж) Сыбайлас жемқорлықка карсы комплаенс-қызмет туралы үлгілік ережесі Қазақстан Республикасы Сыбайлас жемқорлықка карсы іс-қимыл агенттігі (Сыбайлас жемқорлықка карсы қызмет) Төрағасының 2023 жылғы 31 наурыздагы № 112 бүйрігімен бекітілген, Квазимемлекеттік сектор субъектілеріндегі Сыбайлас жемқорлықка карсы комплаенс-қызмет туралы үлгілік ережеге сәйкес, сондай-ақ Колледж қызметкерлерінің жауапкершілігін арттыру және сәйкес емес мінез-құлық жағдайларын азайту мақсатында әзірленген.

Корпоративтік мінез-құлық – бұл Колледж қызметін басқаруға және дамытуға байланысты әр түрлі әрекеттерді қамтитын ішкі және сыртқы мінез-құлық. Осы Кодексте қабылданған әдеп нормаларын сактау белгілі бір тәуекелдерді болдырмауға, Колледж қызметкерлерінің беделін дамытуға және арттыруға септігін тигізеді.

Мінез-құлық стандарттары әріптестермен, оқушылармен және олардың ата-аналарымен (занды өкілдерімен), спортшылармен, клиенттермен, жеткізушилермен және қонақтармен қарым-қатынаста адалдық, кәсібілік, әділдік және ізгі ниеттілік қағидаттарын ұстануды білдіреді.

Барлық жұмысшылар, оқушылар және олардың ата-аналары (занды өкілдері), спортшылар, клиенттер, жеткізушилер мен қонақтар нәсіліне, терінің түсіне, тіліне және мәдени тиестілігіне қарамастан адал және әділ қарым-қатынас жасауға құқылы. Кез-келген түрдегі кемсітушілік пен қысым көрсету осы Кодекске қайшы келеді және қолайсыз болады.

Кодектің кез келген талаптары бұзылған жағдайда қызметкерге Қазақстан Республикасының заңнамасына және қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес жауапкершілік шаралары қолданылатын болады.

Кодектің барлық ережелері барлық қызметкерлер, оның ішінде қызмет көрсету шарты бойынша жұмыс істейтіндер сактау үшін міндетті болып табылады.

Колледжге жұмысқа қабылдау кезінде, сондай-ақ енбек шартына және қызмет көрсету шартына әрбір қол қою кезінде қызметкер енбек шартына ажырамас қосымша болып табылатын осы Кодекті сактау туралы Міндеттемемен танысып, оған қол қоюы тиіс.

Кодекс ережелері лауазымы мен жұмыс өтіліне қарамастан барлық қызметкерлер үшін бірдей болып табылады. Кодекті бұзы Колледждің Тәртіптік комиссиясының отырысында қызметкердің мінез-құлқын талқылауға себеп болып табылады.

Кодекс Колледж қызметкерлерінің әдеп нормалары мен мінез-құлық ережелерін жалпылау болып табылады.

Колледж қызметкерлері Кодектің ережелерімен танысып өз қызметін жүзеге асыру барысында оларды басшылыққа алуы қажет.

2. Колледж қызметкерлерінің мінез-құлқының негізгі қағидаттары

Колледж қызметкерлері өз қызметі саласында мынадай адамгершілік қағидаттарды ұстануға тиіс:

- адалдық, қағидаттылық, әділдік;
- оқушылармен және олардың ата-аналарымен (занды өкілдерімен), клиенттермен, жеткізушилермен, қонақтармен және жұмыс бойынша әріптестерімен қарым-қатынаста мейірімділік, сыйрайылық және әдептілік;
- өзіне, өзінің іс-қимылына, сөзіне және әрекетіне қатысты талапшылдық пен сыйнышылдық;
- Колледжінің іскерлік беделінің әл-ауқаты үшін қызметтік міндеттерін орындаудағы адалдық.

2.1. Мұдделер қарама-қайшылығы: қызметтік жағдайын теріс пайдалану

Колледж қызметкерлері мұдделер қарама-қайшылығына әкеп соктырған жағдайлардың туындауына жауапты болады.

Колледж қызметкерлері өздерінің қызметтік жағдайын жеке пайда алу, отбасы мүшелері мен жақын таныстарына көмек көрсету үшін пайдаланбауы керек. Мұндай мінезд-құлыққа жол берілмейді, бұл Дирекция қызметкерінің ар-намысы мен қадір-қасиетіне нұқсан келтіреді.

Колледж қызметкері Қазақстан Республикасының Еңбек кодексінде және ішкі тәртіп қағидаларында белгіленген қызметтік уақытты жеке мұддесі үшін (кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыру) пайдаланбауга тиіс. Қызметтік жағдай мен жұмыс уақыты тек өзінің лауазымдық міндеттерін адаптацияның түрде орындау үшін колданылады

2.2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл

Колледж сыбайлас жемқорлықтың кез келген түріне төзбеушілік танытады және өз қызметкерлерінен өздерінің қызметтік жағдайын пайдалана отырып, өзі, жақындары үшін орынсыз және заңсыз байтууды алатын немесе әріптестерінде мұндай мінезд-құлықты көтермелейтін мінезд-құлыққа төзбейді.

Қызметкерлерге сыйақыны тікелей немесе жанама түрде талап етуге және алуға тыйым салынады

2.3. Сыртқы көздерден алатын сыйлықтар

Колледж қызметкерлерінің кандай да бір шешім қабылдауды күтетін тұлғалар мен ұйымдардан материалдық құндылығы бар сыйлықтар, тәттілер, игіліктер, қызметтер, ойын-сауық немесе кез келген басқа ұсыныстарды қабылдауга құқығы жоқ.

Қызметкерлерге сыйлықты, егер ол тыйым салынған көзден алғынса немесе қызметкердің лауазымдық жағдайына байланысты ұсынылса, оны тікелей немесе жанама түрде талап етуге немесе қабылдауга тыйым салынады

Ережеден тыс ерекшелікке жатады:

Іскерлік кездесу аясында бизнес-ланчтар;

Ашықхаттың, автоқаламның, блокноттың, салпыншактың, күнтізбенің брендтік кәдесийлық өнімдері;

Жалпыға қолжетімді санаттарға жататын, Колледжін барлық қызметкерлері алатын әр түрлі қызмет көрсетулер/өнімдер, женілдіктер.

2.4. Ұсынымдар

Колледж қызметкерлері Колледже жұмысқа орналасу кезінде басқа адамдарға, бірақ егер үміткерлердің кез келгені оның туысы немесе танысы болса, ерекше артықшылық бермей, жалпы негізде ұсынымдар бере алады.

3. Кәсібилік

3.1. Кәсіби қасиеттер

Әрбір қызметкер өзінің кәсіби қызметтің саласын білуі, өзінің лауазымдық нұсқаулықтарына сәйкес жоғары тұрган басшылықтың тапсырмаларын жедел және сапалы орындауды тиіс.

3.2. Кәсіби бедел: іскерлік мінезд-құлық

Қызметкерлер арасындағы кәсіби қарым-қатынас өзара құрмет пен командалық рухқа негізделген – қызметкерлер басқа болімшелердің жұмысшылары орындаудың жұмыс ортақ іске бағынатынын және кәсіби бағалауда лайық екенін түсінуі керек.

Алға қойылған максаттарға қол жеткізу үшін өзінің лауазымдық міндеттерін адаптацияның түрде орындау, Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің, ішкі Еңбек тәртібі, Еңбек тәртібі қағидаларының таланттарын сактау, өндірістік міндеттерді сапалы және мерзімінде орындауды, өзінің кәсіби деңгейін арттыру бойынша жұмыс істеу кажет.

Қызметкерлер тек өзінің кәсіби құзыреті шегінде, лауазымдық нұсқаулыққа және жоғары тұрган басшының өкілеттіктеріне сәйкес шешімдер қабылдауда кажет.

Егер мәселені шешу оның лауазымдық өкілеттіктері мен кәсіби құзыреттерінен асып кетсе, қызметкер тікелей басшыга жүгінүі керек.

Басшылардың ең маңызды міндеттері жұмысты ойластырылған болу және үлестіру, кәсіби жаупкершілік саласын анықтау және корпоративтік міндеттер шенберінде үздік нәтижелерге қол жеткізу үшін қызметкерлердің іс-әрекеттерін үйлестіру болып табылады.

4. Эркайсының қызметі үшін жаупкершілікті болу

4.1. Жаупкершілік – бұл шеберліктің, кәсібіліктің, адалдықтың, әділдік пен сенімнің жогары деңгейінің көрінісі.

Колледж қызметкерлері ұйымның жетістіктерімен, оның табыстарымен тен дәрежеде бөліседі және киындықтарды бірге бастаң кешіреді, бұл баға жетпес тәжірибе береді және бұл кемелдікке жақындауға мүмкіндік береді.

4.2. Мінез-құлық стандарттары:

әрбір шешім өлшемді талдау нәтижесінде қабылданады және Дирекция мақсаттарына қол жеткізуге ықпал етеді;

қойылған міндеттерді уақтылы және дәл орындау;
өзгеретін жағдайларға жылдам әрекет ету.

4.3. Ұжымда колайлы жұмыс ортасын құру

Құрылымдық бөлімшенің басшысы бағынышты адамдардың атқаратын лауазымдарына сәйкес міндеттері мен қызметтік өкілеттіктерінің көлемін дәл айқындауға, бағынышты адамдарға көрінеу орындалмайтын өкімдер бермеуге, олардан қызметтік міндеттерінен тыс тапсырмаларды орындауды талап етпеуге тиіс. Қызметкерлерге, окушыларға және олардың ата-аналарына (занды өкілдеріне) не спортшыларға, клиенттерге, жеткізушилер мен қонақтарға негізсіз айыптауларға, дөрекілік, адамдық қадір-қасиетін қорлау, әдепсіздік фактілеріне жол берілмейді

Колледжіның әрбір қызметкері Қазақстан Республикасының мемлекеттік рәміздеріне, мемлекеттік және басқа тілдерге, Қазақстан халықтарының салт-дастүрлеріне құрметпен қарауға, Колледжінің дастүрлерін, беделін, абыройын құрметтеуге, коргауға және арттыруға тиіс.

4.4. Қызметтік қарым-қатынас әдебі

Қызметтік қатынастардың әдеп нормалары жалпы адамзаттық нормалар мен мінез-құлық ережелеріне негізделген. Қызметкерлердің және Колледж басшылығының кәсіби немесе жеке қасиеттерін жала жабумен және қорлаумен тен болатын, көпшілік алдында сынауға жол берілмейді. Қызметкерлердің жеке мұдделері окушылармен және олардың ата-аналарымен (занды өкілдерімен), спортшылармен, клиенттермен, жеткізушилермен, қонақтармен және Колледж қызметкерлерімен қарым-қатынаска әсер етпеуі керек.

Қызметтік міндеттерін орындау кезінде, окушылармен және олардың ата-аналарымен (занды өкілдерімен), спортшылармен, клиенттермен, жеткізушилермен және қонақтармен жұмыс істеу кезінде, сондай-ақ даулы жағдайларды шешу кезінде қатынастарды тек этикалық және кәсіби негізде құралу керек.

Іқтимал мұдделер қарама-қайшылығы Колледжіның, сондай-ақ қызметкерлердің, окушылардың және олардың ата-аналарының (занды өкілдерінің), спортшылардың, клиенттердің, қонақтарды жеткізушилердің және үшінші тұлғалардың мұдделерін коргау мақсатында ашық түрде қаралуы керек.

4.5. Тұлғааралық қарым-қатынастар әдебі

Колледжіның барлық қызметкерлері ұжымда кемсітушіліктің кез келген жағдайлары орын алмауы үшін Қазақстан Республикасының заннамасына сәйкес жаупты болады, олар:

- адамның ар-намысы мен қадір-қасиетіне қол сұғады;
- жұмыс орнында қорқыту мен дүшпандық жағдайын жасайды;
- қызметкердің мансаптық өсу болашагына теріс әсер етеді;
- Колледжіның беделіне нұқсан келтіреді

4.6. Корпоративтік мерекелер, сайыстар

Корпоративтік мәдениетті қалыптастырудагы маңызды элементтердің бірі ұжымда мерекелік іс-шаралар өткізу болып табылады. Дастүрлі корпоративтік мерекелерге Колледжіның Тұған күні, Жаңа жыл және т. б. жатады.

Корпоративтік мерекелік іс-шараларға барлық қызметкерлер катысады.

4.7. Қызметкерлердің тұған күндері. Сыйлықтар

Қызметкерлердің тұған күндерін тойлау ұжым мүшелері үшін сондай-ақ дәстүрлі болып табылады.

Қызметкерлердің тұған күндерін мерекелеу кезінде жұмыстан тыс уақытта (түскі үзіліс) жеңіл фуршет (алкогольсіз сусындар, жемістер, тәттілер) жасау колайлы.

Қызметкерлерге сыйлықтар ұжым мүшелерінің жеке тілектеріне байланысты ұсынылады

4.8. Қызметкерлердің міндеттерінің бірі Колледжінің мұлкіне сактауды, сондай-ақ ұқыпты қарауды қамтамасыз ету болып табылады.

Қызметкерлерге гимараттарды, жабдықтарды, жиһаздарды коса алғанда, Колледжінің мұлкіне вандализмнің, бұллірудің немесе өзге де залал келтірудің кез келген актілеріне, сондай-ақ мұлікті арнағы рұқсатсыз шыгаруға тыйым салынады.

Колледж мұлкіне:

- Колледжіның жалға берілетін және меншік құқығына тиесілі барлық материалдық мұлкі;
- клиенттер бойынша барлық есепке алу-есептілік күжаттамасы және кез келген басқа күжаттама;
- қызметкерлердің жеке істері, үміткерлер бойынша мәліметтер базасы және басқа да кадрлық күжаттама;
- барлық жарнамалық материалдар, клиенттер тізімі, тіркеу журналдары және Колледж иелігіндегі кез келген басқа күжаттар;
- Колледж қызметкерлері әзірлеген барлық ішкі рәсімдер, ережелер, шарттардың үлгілік нысандары және басқа да күжаттар жатады.

Қорытынды ережелер

Корпоративтік әдеп кодексі біздің үйимның қызметкерлері күнделікті өз өмірінде колданатын нормалар мен ережелердің көрінісі болып табылады.

Колледжінің негізгі құндылықтары Адалдық, Сенім, Өділдік және үйимның әр қызметкерінің қызметі үшін жауапкершілікті Бөлу болып табылады. Қызметкерлер бөлісестін Колледжінің құндылықтары сенім тудырады және үйимды біртұтастыққа біріктіреді.

Директордың ТІЖ орынбасары

С.Е.Мустафина